



Mahler'in Ayrılma-Bireyleşme Kuramına Göre Küçük Prens Karakterinin İncelenmesi

Analysis of Little Prince Character, According to Mahler's Separation-Individualization Theory

Ela Dilan ASLAN*, Neslihan ÖZERTEM**, İlayda ARAS***, Neşe ERDOĞDU****, Merve TOPCU BULUT*****

Öz

Bu çalışma Küçük Prens karakterinin, Mahler'in *ayrılma-bireyleşme* kuramına göre incelenmesini amaçlamaktadır. Mahler'in kuramı bebeğin biyolojik doğumunu, ardından gelen psikolojik doğumunu ve *normal otizm* dönemi ile başlayıp yenidoğanın ilk üç yılını içine alan ve bireyselleşmeyi içeren bir süreçtir. Bu sürecin iki öncül evresi normal otistik evre ve normal ortakyaşamsal evre olarak belirlenmiştir. Altıncı ay ile birlikte başlayan ayrışma-bireyleşme sürecinin dört alt evresi ise farklılaşma ve beden imgesinin gelişimi, alıştırma, yeniden yakınlaşma ve bireyliğin pekişmesi ve coşkusal nesne sürekliliğinin başlangıcı olarak tanımlanmıştır. Bu dönemde yenidoğanın kendilik algısının temelleri atılırken, kendilik algısına dair kazanımlarını yaşamı boyunca sürdürmesi beklenir. Bu süreçte anne ile bebek arasında ikili ilişkiler gözlemlenir. Bu ikili ilişkiler gelecekte nesne temsillerinin oluşumuna katkıda bulunur. Mahler'e göre gelişim, yenidoğanın bakım verenle yaşadığı karşılıklı *simbiyotik* bağılıktan kopup ondan ayrılmasını içeren bir süreçtir. Bu açıdan bakıldığında, Mahler'in kuramı yenidoğanın bakım verenden bağımsız olarak kendi kimliğine nasıl ulaştığını tespit etmeyi hedefler. Hikâyede Sahra Çölü'ne uçağı düşen bir Pilot ile bu çölde karşılaştığı Küçük Prens'in başından geçen olaylar anlatılmaktadır. Hikâyede Küçük Prens'in Gül ile ilişkisi daha sonra yaşadığı yerden ayrılmasının ardından karşılaştığı gezegenler ve Sahra Çölü'nde tanıştığı Pilot ve Tilki anlatılmaktadır. Küçük Prens'in Pilot, Tilki ve farklı gezegenlerde yaşayan kişilerle tanışmasıyla, dış dünyayla ilgili uyarılara maruziyeti de artmıştır. Bu uyarılarla birlikte Küçük Prens incelenirken Mahler'in *ayrılma-bireyleşme* kuramı temel alınmıştır. **Anahtar sözcükler:** Mahler, ayrışma - bireyleşme, Küçük Prens, kimlik kazanma, simbiyotik.

* Çankaya Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü Mezunu. E-posta: elasln94@gmail.com, ORCID: 0000-0002-1339-1982

** Uzman Psikolog, Yeşilay, Amatem. E-posta: nesliozertem@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0379-7580

*** Psikolog, Özel Boylam Psikiyatri Hastanesi, E-posta: ilaydaaras@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5265-3036

**** Çankaya Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü Mezunu. E-posta: nese_eylem_60@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0767-963X

***** Dr. Öğr. Üyesi, Başkent Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü. E-posta: mervebulut@baskent.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3181-2864

Abstract

This study aims to examine the Little Prince character according to Mahler's *separation-individuation* theory. Mahler's theory is a process that begins with biological birth of the baby, the subsequent psychological birth, and the period of *normal autism*, involving the first three years of the newborn and individualization. The two primary stages of this process are normal autistic stage and normal symbiotic stage. The four substages of the separation-individuation process, which began with the sixth month, were defined as differentiation and development of body image, practicing, rapprochement, and consolidation of individuality and emotional object constancy. While the foundations of the self-perception are laid in this period, it is expected that the newborn's gains in self-perception will continue throughout life. In this process, bilateral relations between caregiver and newborn are observed. These bilateral relations contribute to the formation of the object representations in the future. According to Mahler, the purpose of development is to break away from the reciprocal *symbiotic* relation of the newborn to the caregiver. From this point, Mahler's theory aims to determine how the newborn separate from the caregiver's identity. This story tells about the events that passed between the Little Prince and a pilot whose plane was crashed into the desert where he encounters the Little Prince. The story describes the relationship between the Little Prince and rose, the planets he meets after his departure, and the Pilot and the Fox, whom he met in the Sahra Desert. As the Little Prince met with the Pilot, the Fox and people from other planets, his exposure to the stimulus about the external world has increased. While analyzing the Little Prince with these stimulus, the Mahler's theory of separation-individuation is used as the baseline.

Keywords: Mahler, separation-individuation, Little Prince, identity formation, symbiotic.

Giriş

Küçük Prens kitabı *, çocukluğunu büyükleri anlamakla geçirmiş bir Pilot'un ağzından anlatılmıştır. Pilot, çocukluğunda hayal gücünü resimde kullanmış ve koca bir fili sindirmekte olan bir boa yılanı çizip, yetişkinlerin önüne koymuştur. Ancak bu resim onların ilgisini hiç çekmemiştir. Bunun sonucunda o da hayal gücünü bir kenara bırakıp, yetişkinlerin gerekli gördüğü konulara yönelip Pilot olmuştur. Büyüdüğü halde yetişkinlere olan bakış açısı değişmeyen Pilot'un hayatı, hikâyeyi anlatışının 6 yıl öncesinde Sahra Çölü'nde yaptığı uçak kazası ile değişir.

Küçük Prens'in Pilot'u uyandırmasıyla hikâye başlar. Pilot, Küçük Prens'in istediği koyun resmini birçok denemeden sonra çizmeyi başarır. Bu resimle gözleri parlayan Küçük Prens sorular sorar ancak Pilot'un sorularına güçlkle yanıt verir. Pilot, çabalarının karşılığında onun çok küçük bir gezegenden Sahra Çölü'ne düştüğünü öğrenmiştir.

Çölde kaldığı sürede, her gün Küçük Prens hakkında yeni şeyler öğrenen Pilot, onun gezegeni hakkında da bilgi toplamıştır. Gezegeninde yalnız olduğunu, üç tane volkanı ve eşsiz bir çiçeği olduğunu öğrenmiştir. Küçük Prens Pilot'a dünyaya gelmeden önce uğradığı gezegenlerden ve orada tanıştığı kişilerden bahsetmiştir. Gezegeninden ayrıldıktan sonra uğradığı ilk gezegen bir Kral'a aittir. Ondan sonraki ikinci gezegende kendini çok beğenen bir adam yaşar ancak Küçük Prens onun davranışlarını tuhaf bulmaktadır. Üçüncü gezegende ise bir "sarhoş" vardır. Küçük Prens'in bu gezegendeki ziyareti çok kısa sürmüştür. Dördüncü gezegende ise bir iş adamı sürekli hesap yapar haldedir. Küçük Prens buradan beşinci gezegene geçmiştir ve burası oldukça küçük bir gezegendir, sadece bir lamba yakıcısına yetecek yer vardır. Altıncı gezegen ise dünyadan önceki son duraktır. Burada, sayfalarca kitap yazan bir coğrafyacı vardır ve onun gezegeni oldukça büyüktür. Son olarak Küçük Prens dünyaya gelmiştir. Dünyada bir Tilki'ye rastlar ve ona emek vererek onu evcilleştirir. Küçük Prens çöle gelene kadar çeşitli çiçekler ve güller görmüştür. Ancak hiçbirini kendi gülüne benzetememiş ve gülünün yerine koyamamıştır. Dünyada farklı insanlarla tanışmış ama hepsinin birbirinin aynısı olduğunu düşünmüştür.

Küçük Prens, hikâyesini anlatırken Pilot'la birlikte çöldeki sekizinci günün sonuna gelmiş ve ellerinde çok az su kalmıştır. Sonra beraber çölün ortasında bir kuyu bulup su içmişlerdir. Küçük Prens artık gezegenine dönme zamanı geldiğini düşünmüştür ve kuyunun başında tanıştığı yılandan yardım

* Küçük Prens Kitabı Künyesi, Yazarı: Antoine de Saint- Exupéry, Orijinal İsmi: Le Petit Prince, Özgün Eser Basım Yılı: 1943, Basım Yılı: 2015, Çevirmen: Cemal Süreya & Tomris Uyar, Ülke: Fransa, Özgün Dili: Fransızca, Türü: Çocuk ve Gençlik Romanı, Sayfa Sayısı: 112, Yayınevi: Can Yayınları

istemıştır. Küçük Prens'in dönüşünden hemen sonra Pilot uçağını tamir etmiş ve çölden ayrılmıştır. Ancak küçük dostunu ve yaşananları hiç unutmamış ve 6 yıl sonra bunu kaleme almıştır (Saint-Exupery, 2015).

Ayrılma bireyleşme teorisi çocuğun yaşamının ilk otuz altı ayını iki ana öncül ve dört alt evrede incelemiştir. *Normal Otistik* ve *Normal Ortakyaşamsal* dönemler olarak adlandırılan bu iki ana öncül *ayrılma bireyleşme* için gereklidir ve yaşamın ilk altı ayını oluşturur. Ayrılma bireyleşme altıncı aydan itibaren başlar ve bebeğin öteki ve kendilik ayrımını yapabilmeye başladığı, dış dünyayı keşfetmeye başladığı dönem olarak tanımlanabilir. Mahler ayrılma bireyleşme döneminde birinci alt evreyi *farklılaşma ve beden imgesinin gelişimi*, ikinci alt evreyi *alıştırma*, üçüncü alt evreyi *yeniden yakınlaşma* ve dördüncü alt evreyi *bireyliğin pekişmesi ve coşkusal nesne sürekliliğinin başlangıcı* olarak adlanmıştır. Bu kurama göre, insan yavrusunun biyolojik doğumu ile psikolojik doğumu aynı zamanda gerçekleşmemektedir. Kuram temel alınarak bakıldığında, yenidoğan psikolojik olarak dış dünyaya hazır olmadan ve bakım verenine bağımlı olarak doğar. Yani insanın ruhsal doğumunu gösteren *ayrılma-bireyleşme dönemi*, çocuğun anneden ruhsal olarak ayrılmasını ve kendini ayrı bir birey olarak algılamasını sağlayan dönemi içerir (Mahler, Pine ve Bergman, 2015).

Ayrılma-bireyleşme dönemi Mahler'in kuramında sıklıkla birlikte kullanılan iki kavramdır. Ancak bu iki kavram kuram kapsamında birbirini tamamlayıcı nitelikte olsa da aynı tanımları ifade etmez. Ayrılma ve bireyleşme sürecinin, anne ya da bakım sağlayan kişi ile bebek arasındaki kurulan ilişkide, birbiriyle iç içe geçen fakat farklı ilerleyebilen iki gelişim çizgisi olduğu öne sürülmüştür (Topcu, 2016; Mahler ve diğerleri, 2015). Bu farklılıktan yola çıkıldığında ortakyaşamsal evrede bebeğin bakım verenle kurduğu ilişkiden giderek uzaklaşmasına "*ayrışma*" denilirken, bebeğin kendi öz benliğine dair farkındalığının artması ve ayırt edici özelliklerinin bilincini kavraması "*bireyselleşme*" olarak tanımlanır (Mahler ve diğerleri, 2015). Ayrışma, bebeğin bakım veren ile ortakyaşamsal evreden ayrılışı olarak ifade edilirken, bireyselleşme ortakyaşamsal evreden ayrılan bebeğin kendi özelliklerinin farkına varması olarak nitelenmiştir (Demircioğlu, Demir, Fuçular, Sülüngür, Yalçın ve Topcu, 2018). McGinn (2000) tarafından ayrışma kavramı, bebeğin kendini benzersiz ve hayatındaki önemli bir kişiden ayrı görmeye başladığı içsel, intrapsişik (içruhsal) süreç olarak tanımlanmıştır. Ayrılma bireyleşme teorisi yaşamın ilk zamanlarında bir bebeğin iç yaşamını açığa çıkarma, ifade etme ve iletme kapasitesinin sınırlı olduğu görüşüne temellenmiştir (Bergman, Blom, Polyak, ve Mayers, 2015). Bebeğin anneye ya da bakım sağlayan kişiyle oluşturduğu bağımlılık ve bundan doğan ilişki, bebeğin duygu ve zihin gelişimi için kritiktir. Bundandır ki bakım verenin ortakyaşamsal evrede bebeğin sonraki gelişim sürecindeki etkisi göz ardı edilemez. Buna ek olarak, ayrı ayrı tanımlarla birbirini tamamlayan bu iki kavramın bebeğin ilerleyen gelişim dönemlerinde birbirine paralel ilerlemesi sağlıklı olarak kabul edilmektedir (Tüzün ve Sayar, 2006).

Çalışmada Küçük Prens kitabı, Mahler'e göre kendisine kadar dağınık şekilde var olan, birçok parçayı birleştirip, geliştirip yeniden inşa ettiği kuramı ile ele alınmıştır. Bu çalışmada kuram ile kitabın kesiştiği düşünülen durumlar üzerine yoğunlaşmıştır. Küçük Prens kitabının seçilme nedeni, Küçük Prens'in gülüyle olan simbiyotik ilişkisinin ayrılma bireyleşme sürecinin imgelemesi açısından iyi bir çıkış noktası olarak düşünülmesidir. Ayrıca Küçük Prens'in keşiflerinin kuramdaki dünyayı tanıma ve keşfetme dönemlerini destekler nitelikte olduğu düşünülmüştür. Mahler'in dört ana alt evreden oluşan kuramı temel alınarak, bu alt evrelerle birlikte kuram açıklanacak, ardından Küçük Prens kitabıyla ilişkisi ele alınacaktır.

Kuramda bahsedilen birinci alt evre farklılaşma ve beden imgesinin gelişimidir. Bu evre beşinci ve dokuzuncu aylara denk gelmektedir. Mahler ve McDevitt'e (1980) göre anneye olan bedensel uzaklık çözüldükçe, kararsız uzaklaşma denemeleri bu doğrultuda ilk defa ortaya çıkar. Bunun yanı sıra, bu evrede bebek kendi bedeniyle ilişkili olarak, aktif dünyaya katılım sağlar ve bundan da haz alır (Özgürdal, Doğan, Arıcan, Taşın, Kızılkaya, ve Topcu, 2018). Küçük Prens'in gezegenini paylaştığı gülüne karşı çok istekli ve talepkâr olduğu betimlenmiştir. Bu isteklilik, bağlanmanın bir gerekliliği olup kendi dışındaki birinden yakınlık bekleme eğilimi ve kendini güvende hissetmeyi içerir. Bağlanma yaşamın ilk dönemlerinde başlayan ve diğer insanlarla olan ilişkinin örüntüsünü oluşturan bir kavram olması açısından önemlidir (Özdemir, Özdemir, Kadak, ve Nasıroğlu, 2012). Berk'e göre (2015) bağlanma yaşamımızdaki özel kişilerle kurduğumuz güçlü duygusal bağıdır ve bu bağ bağlandığımız insanlarla etkileşim içindeyken keyifli hissetmemizi, stresli olduğumuz zamanlarda onların sayesinde rahatlamamızı ve memnun olmamızı sağlar. Bağlanmayla ilgili bu faktörler göz önüne alındığında, Küçük Prens'in, gülü ile olmaktan ve dünyasını

onunla paylaşmaktan aldığı haz, ona olan bağlılığını sağlamlaştırmasına rağmen Küçük Pren's'in gülünün, onun bu istekliliğine kayıtsız kaldığı düşünülmüştür. Hikâyede gül, Küçük Prensten sürekli onunla ilgilenmesini, ona bakım vermesini istemektedir. Gülün Küçük Pren's ile kurduğu ilişki Mahler'in kuramına göre, bebeğin anneden sürekli bakım istemesinden ötürü, anne ve bebek arasındaki bağımlı ilişkiye benzetilmiştir. Bu ortakyaşamsal süreçte gülün sürekli kendine yönelik ihtiyaçlarının ve beklentilerinin, Küçük Pren's'i incittiği fark edilmiştir. Küçük Pren's, her ne kadar gülünü geceleri soğuktan korusa da gündüzleri ona şarkılar söylese de bir süre sonra gülüne yetemeyeceğini anlamıştır. Küçük Pren's, gülünü terk etme kararını da bu tek taraflı çabanın yorgunluğu ile almıştır. Simbiyotik dünyasında gülüne bakım veren Küçük Pren's'in gülünü terk etme kararı, bu alandan çıkmak istediğinin bir işareti olarak düşünülmüştür. Kuram da bu evrede dünyanın daha büyük bir kısmını keşif için, gözlem yapmanın gerekliliğini öngörür.

Bebeğin anneye olan ortakyaşamsal süreçten, keşif için ayrılışı kuramda *yumurtadan çıkış* olarak adlandırılmaktadır (Mahler ve diğerleri, 2015; Pine, 2004). Bu kavram kapsamında, kitap ele alındığında Küçük Pren's için gülünü terk etme kararı yumurtadan çıkışın başlangıcıdır. Yumurtadan çıkışla birlikte, gülünü terk etme isteğinin sebebinin güle "kötü" kendine "iyi ben" kavramını atfetmesi ve bu bölünmenin ortakyaşamsal alanda daha fazla bulunmak istememesini beraberinde getirdiğini düşündürmüştür. Bu dönemde çocuk "iyi" ve "kötü" kavramını birbirinden ayırmaya başlamakta ve "iyi" haz verici ve "kötü" gerilim yaratan (*acı verici*) olarak ayrılmaktadır (Mahler ve diğerleri, 2015). "Kötü" olanın kendisi olduğunu ve bundan kaçmak istediği için kötü ben'i gülüne yansıtıp, iyi ben'i de kendine atfetmesiyle keşiflerine zemin hazırladığı düşünülmüştür. Ayrılma-bireyleşme sürecini desteklediği düşünülen baba (Liebman, ve Abell, 2000), Mahler'e göre çocuğun farklılaşmasını sağlar, yaratıcılık ve bağımsızlık yönünde çocuğu teşvik eder (Mahler ve diğerleri, 2015). Küçük Pren's farklı gezegenlerde yeni deneyimler yaşamak için keşfe çıkar. Hikâyede gezegenlerin, farklılaşmayı simgeleyen baba temsili olarak ortaya çıktığı düşünülmüştür. Küçük Pren's'in keşfettiği gezegenlerdeki karakterlerin ortak özelliklerine bakıldığında, cinsiyetlerinin erkek olduğu fark edilmiştir. Bundan ötürü, gezegenlerin birden fazla baba temsilini yansıttığı varsayılmıştır. Küçük Pren's için bu gezegenler her ne kadar farklı farklı deneyimler içerse de bir bütün olarak düşünüldüğünde, bazı gezegenlerin hikâyede tek bir karakter üzerinden anlatılamayan baba figürü için bütüncül bir temsil olduğu düşünülmüştür. Doğum sonrasında bebek gelişimi için olumlu ortam oluşturmak "sağlıklı bağlanma" açısından önem taşır. Anne ve bebeğin oluşturduğu etkileşim ve iletişim olabildiğince erken ve sağlıklı ise anne bebek bağlanması da o kadar güçlü olur (Güleşen ve Yıldız, 2013). Küçük Pren's'in gülü ile kuramadığı sağlıklı bağlanma, gittiği her gezegende neden kısa süreli kaldığının da bir göstergesi olabileceği düşünülmüştür. Bu bağlanma örüntüsü ele alındığında baba figürü üzerinden de sağlıklı bir bağlanma transferinin gerçekleştirilemediği düşünülmüştür. Bu açıdan bakıldığında, teoriye göre birçok bebek için temel bağlanma anneyi kapsamakla beraber babayı da içine alan bir kavramdır. Eğer anne babayı bağlanma anlamında destekler nitelikte olursa, güvenli bir bağlanmanın baba ve bebek arasında gelişmesi beklenir. Bu ilişkinin detayları ve bağlanma örüntüsü anneye göre değişim göstermektedir (Soysal, Bodur, İşeri ve Şenol, 2005). Bu bütün kapsamında daha detaylı bir bakış açısı ile gezegenler incelenirse, gittiği ilk gezegenle beraber Küçük Pren's'in gülünün iç temsilini başka kişiler ve nesnelere üzerinden sürdürdüğü gözlemlenmiştir.

Psikanalist kuramcılarının, anne ve çocuk arasındaki ilişkiyi bireyin kişiliğinin oluşumunda en temel bağ olarak görmesinden ötürü, babanın çocuğun gelişimindeki rolüne olan ilgi azalmıştır. Ancak, Mahler babanın çocuğun gelişiminde ikincil de olsa önemli bir rol oynadığına dikkat çekmiştir (Liebman ve Abell, 2000). Mahler'e göre babanın çocuğun farklılaşmasını sağlaması, yaratıcılık ve bağımsızlık yönünde teşvik etmesi yönüyle (Mahler ve diğerleri, 2015), hem otorite hem dış gerçeklikle ilgili bir bağlantı sağladığı düşünülebilir. Çocuk, baba ile kuralların farkına varır ve bu kurallar çocuğa ilerde göreceği otorite temsillerine karşı nasıl bir yol izleyeceğini gösterir (Atalar, 2017). İlk gezegenin sahibi, kendini her şeyin hükümdarı olarak düşünen Kral ele alınırsa, gülünden sonra bu Kral'la tanışmak, Küçük Pren's'e bu dönemde Kral'ın sürekli "*emrediyorum*" diyerek otorite kurmaya çalışması, Küçük Pren's'e otoritenin ne olduğunu öğrettiği söylenebilir. Bu kapsamda bakıldığında Kral'ın emirlerine itiraz eden ve aksini söyleyen bir kişinin gezegende olmayışı, Küçük Pren's'in Kral'ı otorite figürü olarak anlamlandırması açısından etkili olmuştur. Buradan hareketle Küçük Pren's, Kral'la birlikte gerçek dünyanın ve bu dünyanın kendine has

kurallarının da farkına varmıştır. Çocuğun yaşamında baba figürünün yerinin, bazen dış dünyaya bazen otoriteyle oluşturduğu ilişki tarzıyla bağlantılı olması göz önünde bulundurulduğunda, bu gezegendeki Kral ve Küçük Prens'in ilişkisi baba-çocuk ilişkisine benzetilmiştir. Kuralları belirleyen otoriter anne ve babaların, çocuklardan bekledikleri en önemli şeylerden birinin saygı olması (Kohn, 2018), Kral'ın sürekli Küçük Prens'e kural koymaya çalışması ve ona emirler yağdırması değerlendirildiğinde, otoritesine saygı gösterilmesi ve ona karşı itaatsizlikte bulunulmaması konusunda oldukça net bir tavra sahip olabileceği düşünülmüştür. Buna ek olarak, keşif hevesiyle dış dünyaya açılan Küçük Prens'in Kral'ın ona verdiği "*Kendini yargulamak, başkalarını yargulamaktan daha zor bir iştir.*" öğüdüyle; kendi iç dünyasına yeniden döndüğü ve Küçük Prens'in gülünü bırakmasının altında kendisiyle ilgili sebepler de olabileceği varsayılmıştır.

Bağımsızlık yönünde teşvik eden baba çocuğun aynı zamanda keşfetme arzusunun destekleri niteliktedir (Atalar, 2017). Gittiği bir gezegende cilt cilt kitaplar yazan bir "coğrafyacı" ile tanışmıştır. Küçük Prens, coğrafyacıya "*Şimdi nereye gitmemi öğütlersiniz?*" diye sorduğunda coğrafyacı ona "*Dünya adlı gezegene... İyi ün kazanmış bir gezegendir...*" şeklinde cevap vermiştir (Saint-Exupery, 2015). Kuram ve bu sözler ele alındığında coğrafyacının bir baba gibi Küçük Prens'i keşif yapmaya teşvik ettiği düşünülmüştür. Ayrıca, Küçük Prens gittiği bir gezegende "sarhoş" bir adamla tanışmıştır. Mahler'in baba çocuk ilişkisi temel alındığında bu "sarhoş" adamın çocuğun ihtiyaçlarını ve gereksinimlerini karşılamayan, onu keşiflere teşvik etmeyen bir baba figürü olduğu varsayılmıştır. Hatta Küçük Prens bu gezegenin sahibi "sarhoş" adamı anlamlandırmakta çok güçlük çekmiştir. Küçük Prens'e göre gezegende çiçek ekmek gibi heyecan verici bir davranış sergilenebilirken, bu gezegenin sahibinin bunu fark edememesi Küçük Prens'in anlayamadığı bir durumdur. Gerçekte bu çiçek ekme davranışının altında yatan temel güdünün, kendi gülünü terk etmesinden duyduğu pişmanlığı telafi etme gereksinimi olduğu varsayılmıştır. Bu düşüncenin sebebi olarak, Küçük Prens'in kendi gülüne karşı görevlerini yerine getirememesinin onda büyük bir kaygıyı ve suçluluğu beraberinde getirmiş olduğunun düşünülmesidir. Çiçek ekme davranışıyla bir yönden gülünün temsilleri üzerinden onun varlığını sürdürürken bir yandan da sorumluluk almanın verdiği bilinçle, gülüne karşı yerine getiremediği görevlerin boşluğunu bu yolla doldurmuştur. Bu gezegenden sonra gittiği başka bir gezegenin ise Küçük Prens'in gülünde gözlemediği *narsisizm* kavramını tekrar deneyimlemesi açısından bir ayna görevi gördüğü varsayılmıştır. Bunun nedeni Küçük Prens bu gezegende narsisizm etkisini çokça hissettiren kibirli adam ile karşılaşmıştır. Mahler'in kuramında narsisizm (birincil narsisizm) bebeğin gereksinimlerini karşılayan doyumun dışardan geldiğini algılayamadığı ve farkındalığının olmadığı zamana işaret ettiği düşünülmüştür (Mahler ve diğerleri, 2015). Bunun da gülün başından beri takındığı tavrın en temel sebebi olduğu varsayılmıştır. Küçük Prens gülü açana kadar her gün onunla ilgilenmiştir, düzenli olarak sulamıştır fakat gül açmasının ardından Küçük Prens'e "*Güneşle birlikte doğdum ben!*" demiştir bu durum gereksinimlerini Küçük Prens'in karşıladığını farkında olmadığını düşündürmüştür.

Küçük Prens için Dünya'dan önceki son gezegenin Mahler'in kuramında oldukça öneme sahip olan *kararsızlık dönemi* olduğu düşünülmüştür. Kararsızlık dönemi ikileme kalmanın bir işaretidir (Mahler ve diğerleri, 2015). Bebek dış dünyaya açılmak ve anneye geri dönmek arasında bir çelişki yaşar (McGinn, 2000; Pine, 2004). Kitap bu süreci bize Küçük Prens'in yeni geldiği gezegendeki coğrafyacı üzerinden anlatır. Coğrafyacı, Küçük Prens'e gülünün gelip geçici olduğundan bahsedince, Küçük Prens'in sevgi yitimi olgusunun farkına vardığı ve keşfine devam etmek ile gülüne dönmek arasında bocaladığı görülmektedir. İlk alıştırma alt evresinde devrim sistemindeki değişimlerle birlikte çocuğun dünyası genişler; bu dönemde annesine uzak veya yakın olmakta verilen kararda sadece etkin rolde olmanın yanı sıra çevreyi keşfetmek için kullanılan duyular ona gerçeği daha iyi yansıtır. Bundan sonra çocuk için görülmesi, duyulması ve dokunulması gereken daha çok şey vardır (Mahler ve diğerleri, 2015). Coğrafyacı'nın Küçük Prens'e "*Çiçekler bugün var yarın yok. Yani geçici.*" demesinin ardından Küçük Prens'in "*ilk kez acı çökmüştü içine*". Gülünü kaybetme korkusu yaşadığı varsayılan Küçük Prens'in merak duygusu sebebiyle keşfinde ısrarcı davranıp, seyahatine dünya üzerinden devam etme kararı aldığı düşünülmüştür.

Küçük Prens'in dünyaya gelişi kuramdaki ikinci alt evreye denk geldiği düşünülmektedir. Bu dönem özerk işlevlerin de ortaya çıktığı alıştırma dönemini içerir. Bu özerk işlevlerden kastedilen temel olgu

hareketlilik olup, çocuğun yürüme davranışını kapsar. Yürümeye başlayan çocuk, anneden istediği zaman fiziksel olarak uzaklaşabilme imkânına sahiptir (McGinn, 2000). Greenacre'ye (1957, s. 58) göre bu alt dönemde çocuk “dünya ile aşk ilişkisi içerisindedir”. Bu döneme daha detaylı bakıldığında, çocuğun yürüyebiliyor olması, anne ilişkisindeki güven, optimal mesafe, ayrışma ve sahiplenme olgularının sınavdan geçmesine yol açar. İki farklı aşama bu dönemi anlatmak için fayda sağlamaktadır. Birinci aşama bebeğin fiziksel olarak uzaklaşmasını sağlayan emekleme, adımlama, tırmanma ve kendini dikleştirme gibi fiziksel uzaklaşmaya katkıda bulunan ilk becerilerini içerdiği ama fiziksel anlamda beklemede olduğu bir aşamadır. İkinci aşama ise fiziksel ayrışmanın gözle görülebilir haline denk gelen *dikine* ve *serbest* devinimi kapsar (Mahler ve diğerleri, 2015). Bu iki tanımdan yola çıkıldığında, birinci aşama hikâyede Küçük Prens'in gezeğinde varlığını sürdürmesine karşı, bağlılığını içsel açıdan devam ettirdiği gülüne sırt çevirmesi olarak anlaşılır. İkinci aşamayı ise kendi varlığını artık ait olduğu “simbiyotik alandan” gezeğinden ve gülünden uzaklaştırarak, başka gezeğenlere taşınması ve bu seyahat süreci doğrultusunda dünyaya adım atışı olarak düşünülmüştür.

İkinci alt evrede ele alınan alıştırmada dönemde, Mahler asıl alıştırmada döneminden yani dikine serbest deviniminden bahsetmiştir. Mahler'e göre asıl alıştırmada dönemi dik olarak devinim sağlayabilme becerisinin ortaya çıkmasıdır. İki ayak üzerinde durabilme eskiden olmayan bir görüş alanı sunar. Bu dikine devinim penisin görülmesini kolaylaştırır. Bu olay, haz sağlayan penise eskisinden daha çok yatırım yapılmasına neden olur (Mahler ve diğerleri, 2015). Kitapta Küçük Prens yüksek bir duvardan aşağıya bakarak bir yılanla konuşmaktadır. Mahler'in alıştırmada dönemi göz önünde bulundurulduğunda, Küçük Prens'in yerden yüksekte bulunması dikine devinimi, aşağıda olan yılanla konuşması ise penisin keşfini işaret etmektedir. Penisin keşfiyle birlikte Küçük Prens'in, kendi bedenini, cinsiyetini ve cinsiyet rollerini fark etmeye başladığı düşünülmüştür. Bu farkındalık ve keşfin, aynı zamanda Küçük Prens'in dünyayı keşfetmesinin bir parçası olduğu düşünülmüştür. Hikâyede Küçük Prens gezeğine dönmek için yılandan yardım istemiştir. Küçük Prens'in yılandan yardım istemesi penisin keşfedilmesiyle birlikte penise yatırım yapıldığını düşündürmektedir. Buradaki bir diğer konu da penisin keşfiyle kendi kimliğinin gelişimi yolunda atılmış olduğu adımın, artık onu gülüne bakım vermek konusunda kendi yeterliliği bakımından cesaretlendirmiş olabileceğidir.

Mahler'e göre, şimdiye kadar görece tanıdık olarak çevreyi keşfetmekle kullandığı duyuları, dünyanın büyüklüğü ve karmaşası ile daha kompleks ve işlevsel hale gelir. Kuram üzerinden ilerlemeye devam edildiğinde, bir sonraki kavramın *geçiş nesnesi* olduğu görülür. Bu kavram, annenin yerini tutabilecek ikame nesnelere ile annenin rahatlatıcı, uyarıcı ve haz verici işlevlerinin başka nesneye aktarımıdır. Geçiş nesnelere bireyselleşme ve simbiyotik yutulmaya karşı, savunmaya hizmet eder (Mahler ve diğerleri, 2015). Bebeğin annesiyle kurduğu ikircikli ilişkinin geçiş nesnelere de yansımaları beklenmektedir. Küçük Prens'in gülüne yaptığı “kötü” atfı ve kendisini “iyi ben” olarak nitelmesi ve bunun sonucunda gülünü terk edip gezeğeni gezeğeni gezmesi değerlendirildiğinde, gülüyle olan ilişkinin geçiş nesnesi ile kurduğu ilişkiyi de etkileyeceği beklenmektedir. Küçük Prens'in kendi gülünün varlığını sürdürdüğü ve değerini atfettiği ilk geçiş nesnesinin gül bahçeleri olduğu düşünülmüştür. Bu gül bahçelerinin Küçük Prens'in terk ettiği gülünün yokluğunda hatırlatıcı, aktarımsal bir görev üstlendiği varsayılmıştır. Küçük Prens gül bahçelerinin yardımı ile kendi gülünün talepkâr merkezinden uzaklaşabilme fırsatı bulmuş ve onun imgesini bir şekilde atfedebilmiştir. Geçiş nesnelere çocuğa kötü olduğunda sağladığı huzuru ve güveni, Küçük Prens de bu bahçeleri tanıyarak onların içinde gezinerek bulmuştur. Bununla birlikte, Küçük Prens'in gülüne duyduğu özlem ara sıra ona gülünü hatırlatan bir sızı olarak kalmıştır. Küçük Prens'in gül bahçelerine baktığında kendi gülünü gül bahçesindeki diğer güllerden ayırt edemeyeceğini düşünmesiyle birlikte, gülünü kaybetme korkusunun tehdidini yeniden yaşadığı görülmüştür. Bebeğin dünyayı keşfederken kalabalık ortamlarda annesini seçememesi veya ayırt edememesi, *nesne yitimini* ve beraberinde buna eşlik eden korkuyu getirir (Mahler ve diğerleri, 2015). Gül bahçelerinin her ne kadar gülünün bir benzerini ifade eder nitelikte olsa da kendi gülüne karşı duyduğu yoksunluğu gideremedikleri düşünülmüştür. Bebek annesini yabancılardan ayırt edemeyeceğini hissettiğinde, yabancılara karşı tepkili bir hale gelir. Gülünü, gül bahçelerindeki diğer güllerden ayırt edemeyeceğini düşünen Küçük Prens'in diğer güllere tepkili hale gelmesi yabancı tepkisi kapsamında ele alınmıştır. Mahler'e göre bir diğer olgu yabancı tepkileridir. Aslında bu tepki alıştırmada dönemi için

değişken bir role sahiptir. Yani ayrılma–bireyleşme süreci içinde yer yer ortaya çıkar ve kaybolur. Bu tepki, merak duygusu içinde olan çocuğun aksiyona geçmesinin önünde bir engel olan korku duygusu ile ilişkilidir. Keşfetme ve merak duygusunun, yabancı tepkisine baskın gelmesi bebeğin sosyalleşme ve nesne sürekliliğine katkı sağlayacaktır (Mahler ve diğerleri, 2015).

Kitabın ana kahramanı olan Küçük Prens, dünyaya ayak basmanın ardından keşiflerinde oldukça coşkusal ve hevesli bir tutum içerisinde. Bu durumun onu yeni kişilerle tanışmaya iten en güçlü mekanizma olduğu düşünülmüştür. Ancak bu durum, Tilki ile olan karşılaşmasından sonra hızlığını yitirdiği düşünülmüştür. Küçük Prens kendi gülüne verdiği eşsiz ilginin büyüklüğünden dolayı kendini suçladığı bir sırada karşısına çıkan bir tilki ile ona yönelir. Tilkiyi diğer karakterlerden farklı olmasının sebebinin Küçük Prens’in ilk defa yabancı tepkisi ile karşılaşmış olmasından kaynaklandığı düşünülmüştür. Bu tepki Küçük Prens üzerinden doğrudan anlatılmamış olmasına karşın, Tilki karakteri ile Küçük Prens’e oldukça detaylı tanıtılmış bir kavram olduğu düşünülmüştür. İlk tanışmalarında Tilki, Küçük Prens’i tanıyamıyor oluşundan ötürü, büyük bir kaygı ile onun karşısına çıkmayı reddeder. Ona yaklaşma şartı olarak, evcilleştirilmesini ister, çünkü Tilki’nin gözünde Küçük Prens’in diğer çocuklardan bir farkı yoktur ve tehdit içeren bir yabancıdır. Küçük Prens bu yabancı tepkisini aşmak için onu her gün aynı saatte görmeye alıştırmış ve bunun da Küçük Prens’e gülü dışında başka bir nesneye bağlanabileceğini somut olarak öğretmiş olduğu varsayılmıştır. Tilki ile öğrendiği bu kavramın Küçük Prens’te farkındalığa yol açtığı düşünülmüştür. Bu yüzden Tilki evcilleştirilmesinin ardından Küçük Prens’e bir sorumluluk da yüklediğini söyler. Böylelikle Küçük Prens’in asıl bağlı olduğu nesneye yani gülüne sorumlu olduğunun farkına vardığı düşünülmüştür. Küçük Prens’in farkındalığının evcilleştirme kavramının doğası gereği ortaya çıktığı düşünülmüştür. Bu yüzden evcilleştirme bir amaca hizmet eden ve sonucunda bir değişim gözlemlenen bir süreçtir. Küçük Prens’in gülüne ayırdığı zaman ve ona verdiği emek onu diğer güllerden zaman içinde farklılaştırmış ve gülünün evcilleşmesini yani ona bağlanmasını sağlamıştır. Bu evcilleştirme ile tıpkı Tilki’de olduğu gibi Küçük Prens’inde gülüne karşı sorumlu olduğunun farkına vardığı ve bu farkındalığın onu bir sonraki evreye hazırladığı düşünülmüştür.

Küçük Prens’in geldiği bu nokta kuramda on beşinci ay civarına denk gelen üçüncü alt evre yani *yeniden yaklaşmanın* başlangıcına denk gelir. Kuramda bu dönem içinde anne çocuğun keşiflerini anlatmaktan zevk duyduğu ve onun deneyimlerini paylaştığı bir konuma sahiptir. Bu dönemin en önemli özelliği çocuk özerk olmanın verdiği farkındalıkla beraber, annenin ihtiyaçlarının onunla aynı olamayacağını ve bazen de kendi ihtiyaçlarıyla ters düşebileceğini anlamasıdır (Mahler ve diğerleri, 2015). Bu nedenle bu dönemde Küçük Prens’in gülüne olan özleminin arttığı ve gezegenine dönme fikriyle yüzleşmek zorunda kaldığı düşünülmüştür. Bu ikircikli durumun yani Küçük Prens’in korku, kaygı, merak ve özlem gibi hisleri bir arada hissetmesinin bir sonraki basamak olan yeniden yaklaşmanın da alt yapısını oluşturduğu düşünülmektedir. Bu kavramın hemen arkasından on sekizinci ay ve ötesini içine alan *yeniden yaklaşma krizi* ortaya çıkar. Bu kriz tümgüçlülüğünün önünü kesen bir olgudur. Buna ek olarak çocuk hem annesine kavuşmayı diler hem de ondan ayrı oluşunu sürdürmeye çalışır. Bu karmaşasını sıklıkla fiziksel olarak gösterir. Hatta öfke krizleri, üzgün bir ruh hali ve sitemleri en belirgin işaretçileridir. Bu durum Mahler’e göre şöyle açıklanmıştır; annenin çocuğun yanında bulunmadığı ya da birlikte bulunduğu ortamdaki uzaklaştığı durumlarda “*kararma*” adı verilen bir içe çekilme ve hüznün görülür (Mahler ve diğerleri, 2015). Bu süreci Küçük Prens’te fark eden kişinin onu sürekli gözlemleyen Pilot olduğu düşünülmüştür. Öyle ki kitabın bir kısmında Küçük Prens’e onun hüznünü ve gizlerini anlamaya başladığından bahsetmiş ve Küçük Prens de ona “*insan üzgün olunca günbatımının tadına daha iyi varıyor*” diye karşılık vermiştir (Saint-Exupery, 2015).

Ayrılma-bireyleşme süreci devamında dördüncü alt evrede, bu dönem iki yönlü olarak düşünülmüştür. Bunlardan ilki, birçok bakımdan yaşam boyu süreceği düşünülen bireyselliği sürdürmektir. İkincisi ise nesne sürekliliğini bir optimal dereceye kadar taşımaktır. Coşkusal nesne sürekliliğinin oluşması, annenin olumlu imgesinin içselleştirilmesine bağlıdır. Bu, ilk etapta, çocuğun özlemine rağmen anneden bağımsız işlev görmesine katkıda bulunur. Ama kendi içinde hizmet ettiği faktörler bundan çok daha fazlasıdır. Çünkü bu aynı zamanda, geçmişte iyi ve kötü olarak ayrılan nesnenin bütünsel hale gelmesi demektir. Bebek için anne memesi ilk tikel nesnedir. Bebeğin yaşamında oldukça yer kaplayan meme, gerçekte bebeğin saldırganlık ve benzeri dürtüleri için onun düş yoluyla beliren dünyasını kapsayan

imgelerin konumlandığı bir mekân olarak da karşımıza çıkar. Bebek, kaygısını azaltmak için kendinde istemediği saldırgan ve “iyi” olmayan yanlarını anneye, yani memeye yansıtarak onu kendinden uzaklaştırmaya çabalar. Bu durumda “kötü”, annedir. Ardından çocuk kendisini ve annesini “iyi” ve “kötü”lerini toplamasıyla bir bütün halinde algılamaya başladıkça, daha önce annenin iyi taraflarını algılamamış olmaktan ötürü suçluluk duygusunu yaşar (Klein, 1946). Çocuk iyi ve kötülerin bir araya gelişiyle oluşan bütüne baktıkça geçmişe yönelik bir pişmanlık duyar. Küçük Prens’in gülünü dünyaya karşı savunmasının bu evreye girdiğini gösterdiği düşünülmüştür. Hatta bu savunmanın içeriği gülünü terk etmesine sebebiyet veren kötü güle ait olduğu varsayılmıştır. Ona rağmen o artık onun için ayırttığı bir kötülük imgesi değil, tam aksine arkasında durduğu gurur verici bir konu olmuştur. Bunu da diğer güllere söylediği “*Güzelsiniz ama boşsunuz... Kimse sizin için canını vermez. Buradan geçen herhangi bir yolcu benim gülümün size benzediğini sansa bile o tek başına topunuzdan önemlidir. Çünkü üstünü fanusla örttüğüm odur, rüzgârdan koruduğum odur, kelebek olsunlar diye bıraktığımız birkaç tanenin dışında bütün turtulları uğrunda öldürdüğüm odur. Yakınmasına, böbürlenmesine hatta susmasına kulak verdiğim odur. Çünkü benim gülümdür o.*” cümlesinden de anlaşılabilirliği düşünülmüştür (Saint-Exupery, 2015). Bu evrenin devamında çocuk anneyi her ne kadar bir bütün olarak görse de hala iyi anneye bir şekilde tutunmayı sürdürür. Aslında diğer alt evrelere göre daha soyut olarak ele alınan bu evrenin karmaşık, çatışmalı bir süreç olduğu düşünülmüştür.

Küçük Prens gülünü kendi içinde bir bütün olarak içselleştirse de hala gülünü ilgilendiren bölmeler yapmaya çevresi üzerinden devam ettiği düşünülmüştür. Yine Pilot’la olan bir konuşmasında onun dünyasındaki insanların bir bahçenin içinde binlerce gül yetiştirdiğini ama yine de aradıkları şeyi bulamadıklarından yakınmıştır. Aslında bu sefer ki iyi-kötüye dair bölmesi, gülü ve diğerleri şeklinde ortaya çıktığı anlaşılmıştır. Gülüyle ilgili nesne temsiliyi kendi içinde kursa da, gerçek dünyaya henüz genellemediği fark edilmiştir. Bu durum kuramı destekler nitelikte şunu gösteriyor ki dördüncü alt evre ayırt edici olarak gerçeklik ve fantezi arasındaki dengeyi kurmak gibi bilişsel işlevlere yönelik kapsamlı bir gelişim sürecidir. Bu dönemin çocuğun ben gelişiminin tamamlandığı süreç olarak da söylenmesi mümkündür.

Küçük Prens gelişim sürecinin sonlarına doğru dördüncü alt evreyle benzer nitelikte keşiflerini sonlandırmaya karar verir. Aslında keşiflerin sonunun, Küçük Prens’in olgunlaşma yolunda çıktığı yolculuğunda başarısına hizmet eder nitelikte olduğu varsayılmıştır. Bundan sonraki kısımda Küçük Prens kendi gezegenine dönmeye karar verdiği sırada bir yılanla karşılaşmıştır. Yılan bu karşılaşmada ona gezegenine dönmesinde yardımcı dokunacağından bahsetmiştir. Buna karşılık Küçük Prens ona cevap vermemiş sadece öncesinde bir çiçekle sorunları olduğu için geldiğini belirtmiştir. Küçük Prens’in kendi içsel yapısının ilk zamanlarda bölmenin yarattığı karmaşadan dolayı sevgi nesnesine dönüşünü inkâr eder nitelikte olduğu düşünülmüştür. Keşifleri tamamlanmamış ve bilişsel süreçlerinde denge sağlanmadığı için gezegeninden en uzağa gidip, yutulma korkusuyla bu şekilde baş ettiği anlaşılmıştır. Ama dördüncü evreye geldiğinde bir zamanlar tepkisiz kalarak sustuğu gitme fikri, onun yılanı tekrar bulmasına sebep olduğunu düşündürmüştür. Çünkü keşifleri ve öğrendikleri artık onun için yeterli bulunmuş ve gülüne dönme arzusunun ortaya çıkardığı varsayılmıştır. Bunu Pilot’a şu cümleleri ile ifade etmiştir “*Biliyorsun bir çiçeğim var, ondan ben sorumluyum. Öyle güçsüz, öyle saf ki! Hiçbir işe yaramayan dört dikeninden başka kendini savunacak silahı yok.*” bu cümleden, gidişini haklı çıkarmaya çalışarak, Pilot’a gidişini gerekçelendirdiği düşünülmüştür (Saint-Exupery, 2015). Bundan sonraki kısımda yılan onu ayak bileğinden sokarak, dünyadan kendi gezegenine dönüşünü başlatmıştır. Küçük Prens’in kendi gezegeni dışına yaptığı keşif, onun cansız bedeninin Sahra Çölü’nün kumlarına düşüşü ile sona ermiştir. Bu olaydan dolayı gerçek ve gerçek olmayan dünya arasındaki ayrışmanın hala sağlanmadığını söylemek mümkündür.

Özetle, ilk alt evrede Küçük Prens’in gülüne yönelik tekrarlanan ilişkileri görülmüştür. Küçük Prens için gülün ilkel kabulü onunla yaşadığı haz tecrübeleri, bu ilişkiden doğan görsel, işitsel ve dokunsal temsiller bu ilk alt evreyi çevreleyen temel unsurlardır. İkinci alt evrede ise bebeği ayrı oluştan koruyan mekanizmalar yavaş yavaş etkinliğini kaybetmiştir. Dış dünyaya ilişkin uyaranlar gittikçe artmaya başlamış ve bebek ilgisini zaman zaman başka yöne çevirse de anne önemini korumayı sürdürmüştür. Bu süreçte Küçük Prens’in gezegeninde farklı çiçekler de olduğunu ancak bu çiçeklerin hiçbirinin onun gülü gibi olmadığını gösteren ifadeler kullanılmıştır. Küçük Prens günlük işlerini yapar yapmaz, güçlü bağlılığından

ötürü hemen gülüne geri dönme isteği ile karşı karşıya kalır. Bu dönem Küçük Prens de çözümlenmemiş bir hüznü ve bağlılığa karşı bağımsız olma idealine sebep olduğunu düşündürmüştür.

Üçüncü alt evreye geldiğinde, kuram özerkliği ve özerk olamayışın tanımlanmasını, ayrışmasını ve farklılaşmasını anlatılmaktadır. Bu dönemin sonlarına doğru kazanımların sağlanlaştırılması ve değişmez bir kalıba oturtulması beklenir. Küçük Prens'te bu dönemde gülünden ayrı keşiflerine başlamış, dış dünyayı büyük bir coşkuyla incelemiş, kendi böldüğü sevgi nesnesini bir bütün içinde tamamlamaya çalışmıştır. Buna ek olarak gerçeklik algısını kazanmak yolunda da girişimlerde bulunmuştur. Ayrılma bireyleşme döneminin en can alıcı kısmı olan yeniden yakınlaşma evresi on yedi ve yirmi dördüncü aylar arasında yer alır. Bu dönemde diğer insanlarla etkileşime giren çocuk yeni bilgi ve keşiflerini anneye paylaşmak ister. Bir taraftan ayrılmayı isterken bir taraftan da annenin yanında olmayı arzulayan çocuk hem gölge gibi annenin peşinde olup hem de yutulma korkusu ile ondan kaçmaktadır. Mahler'e göre annenin bu dönemde ilgili kendi köklerine dair çatışmaları çözümlenmemişe eğer; bu durum baş edilmesi zor bir hale dönüşür. Yirmi dört ve otuzuncu aylar arası ayrılma bireyleşmenin son evresidir. Bu dönem aynı zamanda Mahler'in kuramdaki ben gelişiminin tamamlandığı evredir. Bu dönemin sonunda çocuk anne, babası ve ilk bakım verenleriyle ilgili iyi ve kötü özellikleri bir potada eritip ortak bir temsile ulaşmış olmalıdır.

Mahler'e göre yeniden yakınlaşma dönemi çocuğun ayrılma bireyleşme sürecindeki en önemli kriz noktasıdır. Mahler, Pine ve Bergman (2015) çocuğun bireyleşmesi ve bu bireyleşme içindeki tutarlılığı, bütünlüğü, esnekliği, sağlamlılığı, bu krizi başarı ile atlatmasına bağlıdır. Küçük Prens göz önüne alındığında diğer insanlarla etkileşime giren Küçük Prens'in keşifleri boyunca öğrendiklerini gülüne anlatma istediğine dikkat edilmiştir. Fakat Küçük Prens kitap boyunca gülünün yanına gitmeye karar verememiştir. Bunun Mahler'den yola çıkarak yutulma korkusundan olabileceği düşünülmüştür. Fakat seyahatleri boyunca gülüne benzeyen başka bir gül bulamayıp onu özlediğini ifade eden Küçük Prens'in bir süre sonra gülünün kötü özelliklerini bir kenara attığı ve gülüne dönmek için gezegenine gitmek istediği düşünülmüştür.

Son alt evreye bakacak olursak, bu dönemde bir araya gelen sevgi nesnesi ve özerk kimliğin bütünlüğü, geçmişten çok daha anlamlı ve gelişmiştir. Kazanılan kendilik ve obje sürekliliği ile beraber, bebek çaresizlik ve yalnızlık temelli tehditten kendini kurtarmış olur. Bunun yanı sıra, hem içsel hem de dışsal olarak sevgi nesnesi ile bir yakınlığa erişmiş öte yandan da birey olmanın kattığı özerkliği taşımaya başlamıştır. Küçük Prens bu dönemde gülünü bölmenin pişmanlığını yaşamış ve onu bir bütün olarak kabul etmeyi öğrendiği varsayılmıştır. Bu olgunlukla onun istekleri ve kendi istekleri arasında farklılık olabileceğini kavramıştır. Bu süreçteki kazanımlar Küçük Prens'e gülüne karşı empati geliştirmesi açısından katkıda bulunmuştur. Empati, bir başkasının deneyimlerini, onun zihinsel çerçevesi ile değerlendirerek onun duygularını anlama yeteneği olarak tanımlanabilir (Altınbaş, Gülöksüz, Özçetinkaya, ve Oral, 2010). Keşiflerinin bitmesiyle bireyselleşen Küçük Prens'in artık sevgi nesnesine yakınlaşmak üzere geri döndüğü düşünülmüştür. Küçük Prens'in gülüne dönüşü ve çölden sembolik olarak ayrılığı en başta bahsedilen Pilot karakterinin gelişiminin tamamlanmasına işaret ettiği varsayılmıştır. Bu açıdan bakıldığında, Pilot kendi çocukluğunda tamamlamadığı gelişimsel süreçler için yetişkinlikte bir şans daha elde etmiş ve Küçük Prens üzerinden bu evrelere tekrar döndüğü düşünülmüştür. Aslında Küçük Prens'in çölden ayrılmasına yakın, Küçük Prens ve Pilot'un beraber arayıp buldukları kuyudan su içmeleri ve aynı kaynaktan besleniyor olmaları (Saint-Exupery, 2015), ikisinin ortaklığına ve kuyunun aralarında bir göbek bağı gibi işlev gördüğünü düşündürmüştür. Kendi gelişimsel sürecinin tamamlanmasıyla çocukluğunu yansıttığı Küçük Prens'in ait olduğu yere dönmeye izin veren Pilot'ta bir süre sonra uçağını tamir etmiş ve Sahra Çölü'nden ayrılmıştır. Böylece yetişkinlik dönemini kaldığı yerden sürdürmeye devam etmiştir. Buradan da anlaşılacağı üzere pilot artık gerçek ve fantezi dünyası arasındaki ayrımı da kendisi açısından netleştirmiştir. Bu noktada pilot için rastlantısal şekilde karşısına çıkan Küçük Prens'in onun bir nevi kaderini çizen bir etkisi olduğu anlaşılmıştır. Bu rastlantı sonucu pilot karakterinin kazandığı yapılanma ise yaşam boyunca onun karşısına çıkacak olaylarda izleyeceği çerçevenin sınırlarını ortaya koymuştur.

Çalışmada bazı sınırlılıklar ve bu sınırlamalar dolayısıyla gelecek çalışmalar için bazı öneriler bulunmaktadır. Kitapta incelenen Küçük Prens'in yaşına ya da nasıl doğduğuna dair bilgi bulunmamaktadır. Bu nedenle ilk alıştırma evresi kapsamında açıklanması zor bir karakter olduğu

söylenbilir. Okunan kitap orijinal kitabın Türkçe çevirisidir. Çeviri kitapta verilen duygu ve düşüncelerin yazarın özgün eserde asıl anlatmak istediği düşüncenin anlaşılmasında yetersiz kalabileceği düşünülmüştür. Sonraki çalışmalarda kitabın özgün eserinin anadilinden, Küçük Prens ve diğer karakterlerin daha iyi anlaşılması açısından fayda sağlayacağı için okunması önerilmektedir. Ayrıca sonraki çalışmalarda Küçük Prens filminin izlenmesinin karakterin daha iyi analiz edilmesi için önemli olabileceği düşünülmüştür.

Kaynakça

- Altınbaş, K., Gülöksüz, S., Özçetinkaya, S. ve Oral, E. T. (2010). Empatinin biyolojik yönleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2(1), 15-25.
- Atalar, T. Z. (2017). Biraz da babalara yer açsak. *Lacivert Dergi*, 36.
- Bergman, A., Blom, I., Polyak, D., ve Mayers, L. (2015). Attachment and separation-individuation: Two ways of looking at the mother-infant relationship. *International Forum of Psychoanalysis* 24(1), 16-21.
- Berk, L. E. (2015). *Bebekler ve çocuklar: Doğum öncesinden orta çocukluğa* (Çev. N. Işıkoğlu Erdoğan). Ankara: Nobel.
- Demircioğlu, Z. I., Demir, K., Fuçular, E. E., Sülüngür, O., Yalçın, S., ve Topcu, M. (2018). Mahler'in Ayrılma-Bireyleşme kuramına göre Küçük Kara Balık Kitabı'nın incelenmesi. *Ayna Klinik Psikoloji Dergisi*, 5(2), 72-93.
- Saint-Exupery, A. (2015). *Küçük Prens* (Çev. T. Uyar). Can Yayınları, 10.
- Greenacre, P. (1957). The childhood of the artist. *The Psychoanalytic Study of the Child*, 12(1), 47-72.
- Gülüşen, A. ve Yıldız, D. (2013). Erken postpartum dönemde anne bebek bağlanmasının kanıta dayalı uygulamalar ile incelenmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 12(2).
- Klein, M. (1946). Notes on some schizoid mechanisms. *The International Journal of Psychoanalysis*, 27, 99-110.
- Kohn, A. (2018). *Şımarık çocuk bir şehir efsanesi "Pırpışlı çocuklar helikopter ebeveynler ve diğer sahte krizler"* (Çev. Y. Ataman). Görünmez Adam Yayıncılık.
- Liebman, S. J., ve Abell, S. C. (2000). The forgotten parent no more: A psychoanalytic reconsideration of fatherhood. *Psychoanalytic Psychology*, 17(1), 88.
- Mahler, M. S., ve McDevitt, J. B. (1980). The separation-individuation process and identity formation. *The course of life: Psychoanalytic contributions toward understanding personality development*, 1, 395-406.
- Mahler, M. S., Pine, F., ve Bergman, A. (2015). *İnsan yavrusunun psikolojik doğumu*. (Çev. A. N. Babaoğlu). İstanbul: Metis Yayınları.
- McGinn, M. F. (2000). Attachment and separation: Obstacles for adoptees. *Journal of Social Distress and the Homeless*, 9(4), 273-290.
- Özdemir, O., Özdemir, P. G., Kadak, M. T., ve Nasıroğlu, S. (2012). Kişilik gelişimi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(4).
- Özgürdal, B. H., Doğan, B. C., Arıcan, Ö., Taşın, E.N., Kızılkaya, B. ve Topcu, M. (2018). Alice karakterinin yaşantılarının Mahler'in kuramına göre ben gelişimindeki rolü. *Ayna Klinik Psikoloji Dergisi*, 5(1), 50-65.
- Pine, F. (2004). Mahler's concepts of "symbiosis" and separation-individuation: revisited, reevaluated, refined. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 52(2), 511-533.
- Soysal, A. Ş., Bodur, Ş., İşeri, E., ve Şenol, S. (2005). Bebeklik dönemindeki bağlanma sürecine genel bir bakış. *Klinik Psikiyatri*, 8(2), 88-99.
- Topcu, M. (2016). Ayrılma ve bireyleşme: Nesne ilişkileri üzerine terapötik uygulama. *Ayna Klinik Psikoloji Dergisi*, 3(2), 17-28.
- Tüzün, O. ve Sayar, K. (2006). Bağlanma kuramı ve psikopatoloji. *Düşünen Adam*, 19(1), 24-39.